

39665 / 11

G.

POZOSTALOSŤ ŠTEFANA HOMOLU

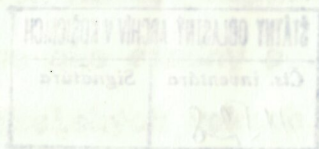
1866 - 1948

Inventár

Spracoval

Ladislav Andrášik

Košice 1990

Ú V O D

PŔVODCA FONDU

Štefan Homola, evanjelický farár augsburského vyznania s posledným pôsobiskom v Košiciach, sa narodil 7. decembra 1864 v Revúcej, v terajšom okrese Rožňava. Pochádzal z mnohodetnej rodiny otca Ondreja Homolu, mlynára, policajného kapitána, neskôr radcu mestečka Revúca a matky Amálie rod. Čechovej.

Do ľudovej školy chodil vo svojom rodisku, I. - III. triedu gymnaziálnych štúdií absolvoval v Miškovci, IV. - VIII. triedu na Evanjelickom gymnáziu v Rožňave, kde 29. júna 1883 aj zmaturoval. Ako suplikant tohoto gymnázia a žiak V. - VIII. triedy po navštevoval postupne v r. 1880 - 1883 cez letné prázdniny obce a mestá Turnianskej, Abovskej, Zemplínskej, Zvolonskej, Tekovskej, Nitrianskej, Bratislavskej a Mošonskej stolice, ako aj stolíc Peest-Pilis-Solt-Kiskun, Bács-Bodrog, Krassó, Tomes, Torontál, Arad, Csanád, Csongrád, Ráb, Sopron, Vas, Zala a Veszprém a zbieral finančné prostriedky pre svoju alma mater.

Po zložení maturitnej skúšky sa Štefan Homola zapísal na Ev. a. v. teologickú akadémiu v Bratislave ako riadny poslucháč 5. septembra 1883, kde študoval potom v školských rokoch 1883/84-1886/87, základnú skúšku zložil 6. septembra 1886 a odbornej skúške sa podrobil 2. septembra 1887. Počas štúdií bol vychovávateľom a inštruktorom pri synoch viacerých šľachtických rodín.

Po skončení teologických štúdií Ev. a. v. cirkevný zbor v Revúcej ho zvolil za kaplána k svojmu farárovi, známemu folkloristovi Ľudovítovi Reussovi. Voľba sa uskutočnila na konventoch cirkevného zboru konaných 25. januára a 15. júla 1888. Kaplánsku stanicu zaujal po zložení kaplánskej skúšky a po ordinácii za

kňaza biskupom Štefanom Czékusom v Prešove 5. augusta 1888. Po kratšom účinkovaní vo svojom rodisku ho ten istý biskup vyslal 7. decembra 1889 za administrátora do Ev.a.v. cirkevného zboru v Hnúšti, o. Rímevská Sobota. Ani tu nepobudol dlho, lebo už 14. júna 1890 prichádza za administrátora do Maďarsko-slovenského ev. a.v. cirkevného zboru v Košiciach, aby tu vypomáhal už viac rokov chorľavejúcemu farárovi Eduardovi Scultetymu. Po jeho smrti 28. januára 1891 bol potom Štefan Homola 15. februára toho istého roku jednohlasne zvolený za farára tohoto zboru a v tejto funkcii účinkoval do odchodu na dôchodok v r. 1934. Zomrel v Košiciach 26. októbra 1953.

Pôvodca fondu okrem svojej duchovno-pastierskej činnosti pracoval aj na nábožensko-literárnom poli. Svoje básne, modlitby a články uverejňoval vo viacerých cirkevných časopisoch, vyučoval náboženstvo na košických stredných školách, pracoval vo viacerých humanitných spolkoch, zaslúžil sa o renováciu fary v Košiciach v r. 1892 a o výstavbu novej cirkevnej školy v Beniakovciach. V r. 1900 uzavrel sňatok s Teréziou Zámbořovou a z tohto manželstva narodilo sa mu päť detí. Jednou z nich bola Terézia, profesorka na Mestskej hudobnej škole v Košiciach.

Archívna charakteristika fondu

Pisomnú pozostalosť Štefana Homolu doručil do ŠOBA v Košiciach 23. augusta 1985 bývalý pracovník Východoslovenského múzea v Košiciach dr. Michal Markuš z poverenia majiteľky tejto pozostalosti, dcéry pôvodcu fondu Etely Studenovskej, rod. Homolovej, ktorá túto pozostalosť ponúkla na zakúpenie. Išlo o 22 kusov dokumentov, predbežný zoznam ktorých vyhotovil vedúci odborný ar-

chivár ŠOBA Košice Štefan Eliáš. Pri jeho neskoršej návšteve u majiteľky pozostalosti zistil, že viac písomností pozostalosti po Štefanovi Homolovi sa nezachovalo, lebo spomenutá E. Studenovská prevažnú časť tejto pozostalosti, považovanú za bezcennú, zlikvidovala (spis ŠOBA Košice, č. ŠA-544/01-1985). Na návrh Ohodnocovacej komisie Archivnej správy Ministerstva vnútra SSR č. SAS-879/7a-1986 o prerokovaní ponuky E. Studenovej na zasadnutí dňa 18. februára 1987 došlo potom k nákupu tejto ponuky pre ŠOBA Košice, ktorý túto pozostalosť zaradil do svojej evidencie jednotného archívneho fondu SSR pod č. 353 (spis ŠOBA Košice, č. ŠA-253/01-1987).

Písomnosti fondu boli u svojho pôvodcu uložené bez akéhokoľvek usporiadania. K ich archívnemu spracovaniu sa prišlo v januári 1990.

Časové rozpätie fondu je 1866 - 1948. Jeho fyzický stav je vyhovujúci. Pri archívnom spracovaní písomnosti boli zaradené do týchto vecných skupín:

- a) Doklady o stredoškolskom a vysokoškolskom štúdiu
- b) Doklady o kňazskej činnosti
- c) Osobné doklady a životopisy
- d) Rôzne.

V rámci týchto vecných skupín sa doklady a - c) usporiadali do podskupín, ktoré spolu so skupinou d) tvoria jednotlivé inventárne jednotky. V rámci inventárnej jednotky sú písomnosti usporiadané chronologicky.

Záznam inventárnej jednotky pozostáva z inventárneho čísla, miesta vydania písomností, časového rozpätia a z obsahu inventárnej jednotky, ku ktorému sa pripája počet listov inventárnej jednotky a jej reč v skratke. Orientáciu vo fonde má uľahčiť re-

gister, ktorý pre malý rozsah fondu (neúplná archívna krabica) bol vyhotovený spoločne pre osobné, miestne a vecné heslá. Čísla v registri odkazujú na inventárne čísla. Pri vyžiadaní archívneho materiálu na štúdium treba udať názov a inventárne číslo požadovaných archíválií.

ROZBOR OBSAHU FONDU

Archívny fond nás v prvom rade informuje o študijných pomeroch pôvodcu fondu. V poznámkach o jeho cestách za suplikáciou finančných prostriedkov pre jeho školu (Ev.a.v. gymnázium v Rožňave), konaných vo veľkých (letných) prázdninách v r. 1880 - 1883 sa dozvedáme o navštívených lokalitách v rôznych stoliciach Uhoreka, o darcoch a o sumách vyzbieraných peňazí. Školské vysvedčenia a indexy obsahujú zoznam vyučovaných predmetov, týždenný počet hodín prednášaných disciplín, zloženie pedagogických zborov jednotlivých škôl a ohodnotenie dosiahnutého prospechu. Zmluva o vykonávaní činnosti vychovávateľa a inštruktora pri synovi z magnátskej rodiny podáva doklad o vysokom ocenení pedagogického účinkovania.

Z dokumentov o kňazskej činnosti vysvedčenie o kaplánskej skúške a o ordínaní za kňaza obsahujú podpisy cirkevných hodnostárov biskupského úradu, teologickej fakulty a seniorátu v Prešove a povolávacie listy (vokátory) udávajú platové náležitosti kaplána v Revúcej, zborového farára Maďarsko-slovenského ev. cirkevného zboru v Košiciach, zloženie jeho laického predstavenstva vo forme podpisov, ako aj stanovy penzijného ústavu vdov a sирôt Potiského ev.a.v. biskupstva.

Z osobných dokladov sa dozvedáme o rodinných pomeroch pô-

vodcu fondu a jeho životopisy sa dotýkajú jeho duchovno-pastierskej, spisovateľskej a verejno-prospešnej činnosti. Zmienku si zaslúži aj podrobná genealogická tabuľka rodiny Kemény (predtým Koch - známym predstavitelom tejto rodiny bol archivár mesta Košíc a historik Ľudovít Kemény), ktorá bola s pôvodcom fondu prostredníctvom jeho manželky spríbuznená.

Fond usporiadal a zinventarizoval Ladislav Andráši, vedúci odborný archivár v r. 1990 v Štátnom oblastnom archíve v Košiciach.

ZOZNAM SKRATIEK

b. d.	bez dáta
ev.	evanjelický
ev.a.v.	evanjelický augsburského vyznania
gr.	gróf
lat.	latinský
maď.	maďarský
o.	okres
slov.	slovenský
SSR	Slovenská socialistická republika
ŠOBA	Štátny oblastný archív

INVENTÁRNY ZOZNAM

Písomnosti

- 1 1880 - 1883
a) Doklady o stredoškolských a vysokoškolských štúdiách
Poznámky zo suplikačných ciest Štefana Homolu.
7 listov, maď.
- 2 Rožňava 1883
Maturistné vysvedčenie Štefana Homolu vydané Evanjelickým
gymnáziom v Rožňave.
1 list, lat.
- 3 Bratislava 1883/84 - 1886/87
Vysokoškolské indexy Štefana Homolu, zapísaného na Evan-
jelickej teologickej akadémii v Bratislave.
2 kusy, maď.
- 4 Bratislava 1886, 1887
Vysvedčenia Štefana Homolu o zložení základnej a odbornej
(prvej a druhej štátnej) ekúšky z teológie na Evanjelic-
kej teologickej akadémii v Bratislave.
2 listy, maď.
- 5 Bratislava 1887, 1888
Zmluva uzavretá medzi Jozefom Jesenským, splnomocnencom
hlavného župana stolice Varasd Radoslava Rubido-Zichyho
a Štefanom Homolom o jeho vychovávateľskej a inštruktor-
skej činnosti pri gr. Tomášovi Erdödy, svedectvo Jozefa
Jesenského, splnomocnenca Radoslava Rubido-Zichyho, po-
ručníka gr. Tomáša Erdödyho o splnení záväzkov tejto zmlu-
vy Štefanom Homolom.
3 listy, maď.

b) Doklady o kňazskej činnosti

- 6 Prešov 1888
Vysvedčenie Štefana Homolu vydané Evanjelickým biskupským úradom potiského obvodu v Prešove a podpísané biskupom Štefanom Czékusom, Jozefom Hôrkom, dekanom teológie, Jánom Stehlom, hlavným seniorom VI. slobodných kráľovských miest a inými o zložení kaplánskej skúšky a oznámenie toho istého biskupa o ordinácii Štefana Homolu za kňaza.
4 listy, maď.
- 7 Revúca, Košice, Prešov, Rožňava 1866 - 1918
Povolávací list (vokáter) Evanjelického cirkevného zboru v Revúcej podpísaný farárom Ľudovítom Reussom, potvrdený hlavným seniorom Júliusom Terraym v Šiveticiach (1888), povolávací list Maďarsko-slovenského evanjelického cirkevného zboru v Košiciach, potvrdený hlavným seniorom Jánom Stehlom v Prešove (1891), stanovы penzijného ústavu vdov a sirot Potiského evanjelického biskupstva s poznámkami o platení členských príspevkov (1866 - 1918).
4 + 14 listov, maď.

c) Osobné doklady a životopisy

- 8 Revúca, Košice 1891 - 1948
Výpis z matriky Evanjelického cirkevného zboru v Revúcej o narodení Štefana Homolu, vyhotovený farárom Ľudovítom Reussom (1891), matričné údaje vzťahujúce sa na rodinu Andreja Homolu, vyhotovené tým istým farárom (1900), výpis z matriky sobášených Evanjelického cirkevného zboru v Košiciach o sňatku Štefana Homolu s Teréziou Zámberyovou (1939), osvedčenie o československom štátnom občianstve Štefana Homolu (1948).
4 listy, maď., slov.
- 9 Košice 1905 - 1934
Životopisy Štefana Homolu.
12 listov, maď., slov.

d) Rôzne

10 Budapešť 1886 - 1919 a b. d.

Lósy štátnej pôžičky určenej na výstavbu baziliky v Leopoldovom meste v Budapešti a na údržbu cirkevných stavebných pamiatok, pojednanie o dejinách Múránskej doliny a Revúcej, genealogická tabuľka rodiny Kemény (Koch) a s ňou spríbuznených rodín.

13 listov, maď.

číslový zoznam 7, 9
Čekus Štefan, ústoup 4
číslové prílohy 7
Erdődy Tamas, pr. 5
forár 2
genealogická tabuľka 10
gyűjtemény 2
hlavný zoznam 6, 7
- Šupán 2
Hosko Andrej 8
- Štefan 1-6, 8, 9
Hrk Jozef, daban 5
Inštruktoroké listy 5
Jozefsky Jozef 5
Kemény, rodina 10
Köcsög 7-9
Lósy 10
matiky 5
matematické vysvetlenie 2
Múránska dolina 10
ordinácia na území 5
opisovanie o štatuse občianstva 6
pauzajný list 7
povolovací list 7
Prešov 6, 7
Rakov Ľudovít, forár 7, 8
Revúca, a. Revúcke 7, 9, 10
Revúcke 2, 7
Ruháde-Dubáky Rodolף, hlavný úradník 7

R E G I S T E R

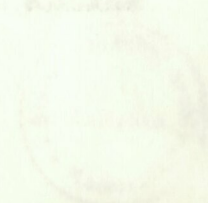
- bazilika 10
biskup 6
biskupský úrad 6
biskupstvo 7
Bratislava 3-5
Budapešť 10
cirkevné stavebné pamiatky 10
cirkevný zbor 7, 8
Czékus Štefan, biskup 6
členké príspevky 7
Erdődy Tomáš, gr. 5
farár 8
genealogická tabuľka 10
gymnázium 2
hlavný senior 6, 7
- župan 5
Homola Andrej 8
- Štefan 1-6, 8, 9
Hörk Jozef, dekan 6
inštruktorská činnosť 5
Jesenský Jozef 5
Kemény, rodina 10
Košice 7-9
lôsy 10
matriky 8
maturitné vysvedčenie 2
Muránska dolina 10
ordinácia za kňaza 6
osvedčenie o štátnom občianstve 8
penzijný ústav 7
povolávací list 7
Prešov 6, 7
Reuss Ľudovít, farár 7, 8
Revúca, o. Rožňava 7, 8, 10
Rožňava 2, 7
Rubido-Zichy Radoelav, hlavný župan 5

skúšky 4, 6
Stehlo Ján, hlavný senior 6, 7
stolica Varasd 5
suplikačné cesty 1
Šivetice, o. Rožňava 7
štátna pôžička 10
teológia 4, 6
teologická akadémia 3, 4
Terray Július, hlavný senior 7
Varasd, stolica 5
vokátor, pozri povolávací list
vychovávateľská činnosť 5
vysokoškolské indexy 3
vysvedčenia 2, 4, 6
Zámbory Terézia 8
zmluva 5
životopisy 9

O B S A H

	Strana
Ú V O D	
Pôvodca fondu	2
Archívna charakteristika fondu	3
Rozbor obsahu fondu	5
ZOZNAM SKRATIEK	6
 I N V E N T Á R N Y Z O Z N A M	
Písemnosti	
a) Doklady o stredoškolských a vysokoškolských štúdiách	7
b) Doklady o knazskej činnosti	8
c) Osobné doklady a životopisy	8
d) Rôzne	9
 R E G I S T E R	 10

Archívna správa, Bratislava, 28. apríl 1960
Národný archív, Bratislava
Za obsah fondu: P. Š. ...
Typ písma: ...
Číslo výpisov fondu: 1001 - 1008
Miesto uloženia fondu: ...
Počet inventárnych jednotiek: 30
Počet evidenčných jednotiek: 1
Dátum otvorenia: 13. 1. 1960
Fond usporiadali: ...
Inventár zostavili: ...
Počet strán: 12
Počet exemplárov: 4
Prečítali: ...
Za obsah: ...
Inventár schválil: ...

Názov archívu: Štátny oblastný archív v Košiciach

Názov fondu: Pozostalosť Štefana Homolu

Značka fondu: PŠH

Typ pomôcky: Inventár

Časový rozsah fondu: 1866 - 1948

Miesto uloženia fondu: Košice, Bačikova č. 1

Počet inventárnych jednotiek: 10

Počet evidenčných jednotiek: 1

Stav ku dňu: 18. 1. 1990

Fond usporiadal: Ladislav Andrášik

Inventár zostavil: Ladislav Andrášik

Počet strán: 12

Počet exemplárov: 4

Prepísal: Jana Danišová

Zaviazal: Remesloslužba, VD Košice

Inventár schválil: JUDr. Ladislav Ružička, riaditeľ ŠOBA Košice

